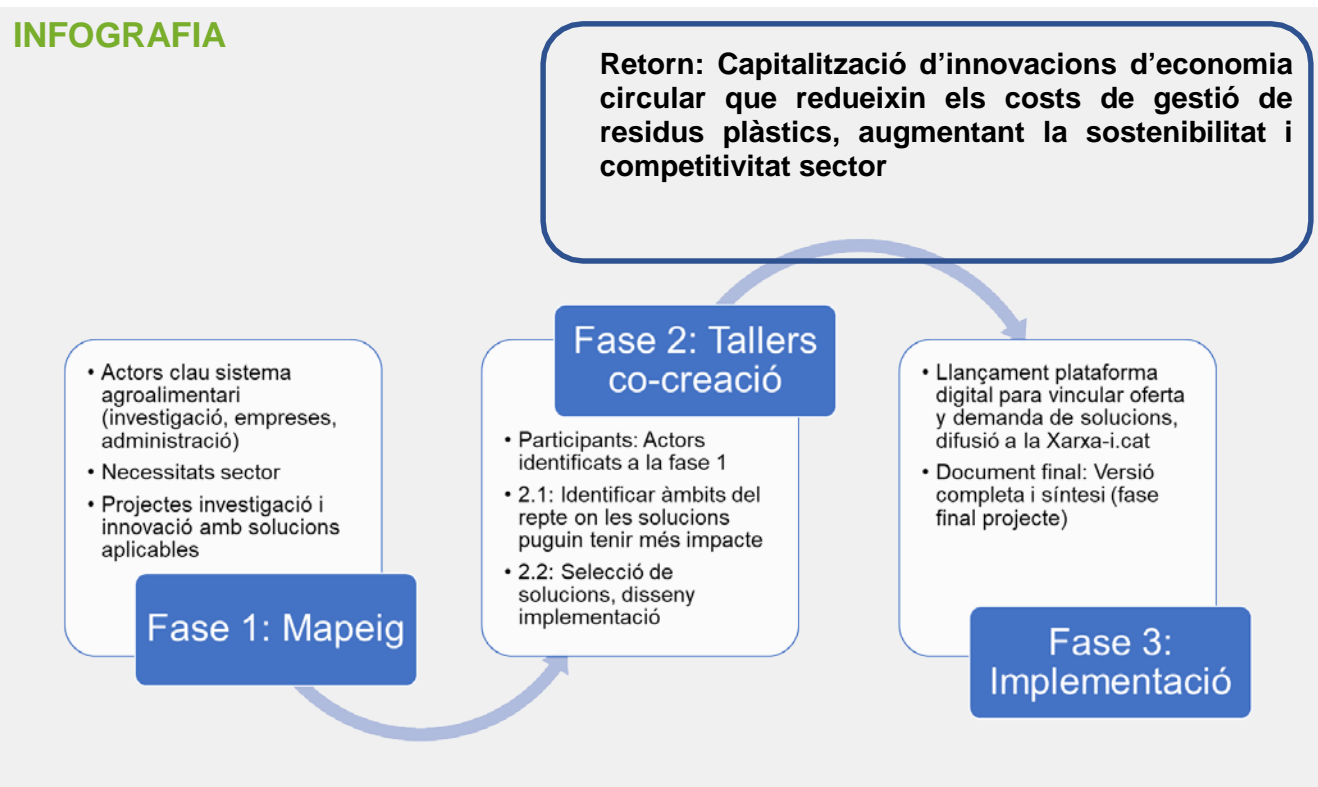

ECOPAP (ECONOMIA CIRCULAR PER A L'OPTIMITZACIÓ DELS PLÀSTICS AGROALIMENTARIS DEL PENEDÈS)

Juny 2023

Fitxa inicial

RESUM

ECOPAP busca difondre solucions que ajudin a assolir el **repte de gestionar de forma circular els residus plàstics emprats al sector agroalimentari**, tot incrementant la innovació, competitivitat i sostenibilitat de quatre cadenes de valor agroalimentàries, estratègiques a l'entorn penedesenc (Garraf, Alt i Baix Penedès, part de l'Anoia¹): i) la viticultura i indústria vitivinícola (DOP Penedès, DOP Cava); ii) la producció i elaboració d'oli d'oliva (DOP Siurana); iii) la producció i processament avícola (IGP Gall del Penedès); iv) la pesca i la seva transformació (confraria de Vilanova i la Geltrú). Amb aquest objectiu en ment, s'ha realitzat una **diagnosi de projectes de recerca i innovació que puguin aportar solucions al repte**, així com dels actors del sector agroalimentari i les administracions públiques a incloure en la difusió d'aquestes solucions. Seguidament, s'ha realitzat amb aquests actors, diverses sessions de tallers de cocreació, dirigides a identificar àmbits on les innovacions poden tenir un major impacte i a prioritzar-los, tot identificant com es pot adaptar la seva implementació a diferents tipus d'actors, dins les cadenes de valor. Per últim, els treballs han portat a la creació de comunitats multi-actor, dirigides a implementar les solucions proposades als tallers; aquestes comunitats, acollides a la pàgina web del projecte², rebran difusió addicional a través del portal de la Xarxa-i.cat, per tal que exerceixin de plataforma de *matchmaking* entre oferta i demanda d'innovacions.

¹ S'entén per comarques penedesenques aquelles compreses dins el Pla Territorial Parcial del Penedès: Alt i Baix Penedès, Garraf, part de l'Anoia -dins d'aquesta última comarca, s'inclouen els següents municipis: Argençola, Bellprat, El Bruc, Cabrera d'Anoia, Capellades, Carme, Castellolí, Copons, Els Hostalets de Pierola, Igualada, Jorba, La Llacuna, Masquefa, Montmaneu, Odena, Orpí, Piera. La Pobla de Claramunt, Rubió, Sant Martí de Tous, Santa Margarida de Montbui, Santa Maria de Miralles, La Torre de Claramunt, Vallbona d'Anoia i Vilanova del Camí.

² Més informació: <https://projecteocopap.cat/comunitat/>

01. Objectius

ECOPAP busca difondre solucions que ajudin a assolir el **repte de gestionar de forma circular els residus plàstics emprats al sector agroalimentari**, tot incrementant la innovació, competitivitat i sostenibilitat de quatre cadenes de valor agroalimentàries, estratègiques a l'entorn penedesenc:

- Productors i transformadors, agricultura: Viticultors i indústria vitivinícola (DOP Penedès, DOP Cava); oleicultors i elaboradors d'oli d'oliva (DOP Siurana).
- Productors i transformadors, ramaderia: Productors IGP Gall del Penedès, altres cadenes de valor avícoles a les comarques penedesenques.
- Productors i transformadors, pesca: Confraria de pescadors de Vilanova i la Geltrú.

En concret, el projecte té els següents objectius:

- A. Difondre solucions resultants de projectes de recerca i innovació relacionats amb el repte, entre actors del sector agroalimentari originalment no vinculats a aquests. Les solucions procedents d'aquests projectes poden incloure innovacions tecnològiques i no tecnològiques.
- B. Idear, amb la participació dels actors del sector agroalimentari, actuacions que ajudin a implementar les solucions resultants d'aquests projectes de recerca i innovació, amb especial èmfasi en solucions fàcilment escalables.
- C. Empoderar a aquests actors per tal que adaptin les solucions al seu context. En aquest punt, es farà especial èmfasi en donar oportunitats a actors amb recursos limitats (explotacions familiars, pescadors, pimes i micropimes). D'aquesta manera, es busca millorar la transferibilitat de les solucions.

02. Descripció de les actuacions de capitalització

Per tal d'assolir aquest objectiu, ECOPAP ha seguit la metodologia de treball validada en el marc del projecte Interreg Med Blue Bio Med³, que fins a la data ha consistit en les següents actuacions:

1. Recerca de despatx, mapatge de: (i) Projectes de recerca i innovació rellevants per al repte; (ii) actors del sector agroalimentari (producció i transformació); (iii) administracions públiques rellevants per al repte.

2. Recerca de despatx, entrevistes: Identificació inicial de les necessitats del sector agroalimentari, amb anàlisi de documents i entrevistes a actors del sector agroalimentari.
3. Elaboració de la diagnosi inicial: Anàlisi DAFO de la transferibilitat i valor afegit de les solucions desenvolupades als projectes, tot tenint en compte les necessitats del sector agroalimentari.
4. Tallers de co-creació: Partint dels resultats de la diagnosi, s'han organitzat dues rondes de tallers. La primera s'ha centrat a identificar amb investigadors, actors del sector agroalimentari i administracions públiques aquells àmbits on les solucions aportades pels projectes poden tenir un major impacte. La segona, en identificar amb investigadors, actors del sector agroalimentari i administracions públiques quines solucions es poden implementar, i com es pot adaptar la seva implementació a la situació de diversos tipus d'actors del sector.
5. Formació de comunitats temàtiques multi-actor, dirigides a implementar les solucions proposades en els tallers: Les comunitats estaran en un primer moment integrades per actors participants als tallers, si bé posteriorment estaran obertes a la incorporació de més actors que puguin ajudar a implementar, i escalar la solució. Dites comunitats, allotjades a la pàgina web del projecte, seran difoses a través del portal de la Xarxa-i.cat, com una plataforma de *matchmaking* dirigida a facilitar l'establiment de vincles entre centres de recerca i universitats, i sector agroalimentari.

Foto 1. Taller de co-creació fet el 17 maig (elaboració pròpia).

³ Més informació: <https://blue-bio-med.interreg-med.eu/>

Foto 2. Repositori d'innovacions a la web del projecte (elaboració pròpia).

Foto 3. Comunitat multiactor a la web del projecte (elaboració pròpia).

03. Abast del mapatge d'actors i projectes

En el marc de la diagnosi i els tallers, s'ha aconseguit abastar un ampli ventall d'actors vinculats al sector agroalimentari penedesenc, incloent-hi a representants de les cadenes de valor; centres de recerca i empreses oferents d'innovacions, i representants de l'administració.

Per a la fase de diagnosi, s'ha entrevistat a representants de:

- 2 representants de l'administració pública.
- 16 representants de les cadenes de valor (2 cadena valor vitivinícola, 4 cadena de valor pesca, 4 cadena valor oleícola, 5 cadena valor avícola, 1 present a diverses cadenes de valor).
- 4 institucions de recerca.
- 2 intermediaris d'innovació.

La fase de tallers ha inclòs alguns dels participants en la diagnosi, a més d'un ventall més ampli d'actors. En total, han participat:

- 5 representants de l'administració pública.
- 21 representants de les cadenes de valor (2 avícola, 5 oleícola, 3 pesca, 10 vitivinícola, 1 pesca i avícola).
- 1 institució de recerca.
- 11 empreses oferents d'innovacions.

S'ha pogut identificar, així mateix, les següents innovacions:

- 7 per a la reutilització de residus.
- 2 per a la comercialització d'envasos amb un major percentatge de plàstic reciclat.
- 4 per a la comercialització d'envasos compostables i biodegradables.
- 5 per a la comercialització d'envasos menys intensius en material i/o reciclables.
- 2 per a la comercialització d'envasos reutilitzables.
- 2 innovacions no tecnològiques.

Referències

- Albisu L.M., Escobar C., del Rey R. i Gil J.M. (2019) "Spanish wine industry" capítol 4 a The Palgrave Handbook of Wine Industry Economics. Eds. Ugaglia A.A., Cardebat J.M. i Corsi A.
- Berardi, P. C., & Dias, J. M. (2019). *How Has the Wine Sector Incorporated the Premises of Circular Economy?* Journal of Environmental Science and Engineering B, 8(3), 108–117. <https://doi.org/10.17265/2162-5263/2019.03.004>
- Farrelly & Mitchell Consultants. (2022). UNLOCK Deliverable 2.3. EUs Feather-based Economy: The Challenges Ahead. <https://unlock-project.eu/resources/>
- OIVE (2020). *Importancia económica y social del sector vitivinícola en España*. Elaborado por Afi consultores. Organización Interprofesional del Vino de España
- Parras Rosa, M. (2020). *La cadena de valor y el entorno jurídico*. En *Caja Rural de Jaén* (Ed.), Informe anual de la coyuntura del sector oleícola (págs. 1-27). Jaén: Cátedra Caja Rural de Jaén José Luis García-Lomas Hernández de Economía, Comercialización y Cooperativismo Oleícola.
- Ramírez-Rodríguez, S., Sarroca, A., Bagaria, E., Cugat, G., Gil, J. M., González, M., Graells, A., & Todo, P. (2022). *Diagnosi de les pèrdues i el malbaratament alimentari al sector de la pesca del seitó: quantificació i impacte econòmic*. Resum executiu disponible a: <https://agricultura.gencat.cat/ca/detalls/Noticia/Publicat-el-resum-executiu-de-la-Diagnosi-de-les-perdues-i-el-malbaratament-alimentari-al-sector-de-la-pesca-del-seito>
- Viñas, J., Mínguez, S., Gomis, A., Bartra, E., Gibert, M., Avellaneda, A. (2011). *Aplicació de les Millors Tècniques Disponibles en l'elaboració del vi i cava*. Documents de referència sobre les millors tècniques disponibles aplicables a la indústria, n° 12. Ed. Departament de Territori i Sostenibilitat; ISBN: 978-84-393-8774-9.

CENTRE DE RECERCA

CENTRE DE RECERCA EN ECONOMIA
I DESENVOLUPAMENT AGROALIMENTARI

Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari (CREDA-UPC-IRTA)

<https://www.creda.es/ca/home-ca/>

Parc mediterrani de la tecnologia, Edifici EEABB

Esteve Terradas 8,08860, Castelldefels

Telèfon + 34 935 521 124

Fax + 34 935 521 121

E-mail: creda@creda.es

PRESSUPOST

Pressupost total de l'activitat: 47.882,17 €

Contribució de la UE al pressupost (43% del pressupost total): 20.589,33 €

DIFUSIÓ DE L'ACTIVITAT

Pàgina web del projecte: <https://projecteecopap.cat/comunitat/>

Difusió a través del compte propi del projecte a Twitter: <https://twitter.com/ecopap>

Difusió a través del compte de CREDA a Twitter: <https://twitter.com/ecopap/status/1658823140745592832>

Difusió a través del compte de CREDA a LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/creda-es>

Amb el finançament de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

**Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:**
Europa inverteix en les zones rurals

Activitat finançada a través de l'operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2022

Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:
Europa inverteix en les zones rurals

P 04

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

xarxa-i.cat
Xarxa d'Innovació agroalimentària
i rural de Catalunya